

shibolet of sibolet?

1 juli 2018
Urk

- Jefta... (ook als type van Christus)
 - betekenis naam: 'hij die opent'
 - "een dapper held";
 - verworpen door zijn broeders;
 - gaat wonen "buiten het aangezicht van zijn broers", in het land Tow;
 - "ledige mannen" verzamelen zich rondom Jefta;
 - als Israël in benauwdheid geraakt, komt men terug bij Jefta;
 - hij wordt hun aanvoerder en hoofd;
 - bindt de strijd aan met de vijandige Ammonieten en overwint.

Richteren 12

¹ Toen werd het manschap van Efraïm
opgeroepen en stak over naar Safon.
En zij zeiden tot Jefta:

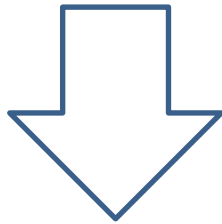
= na Jefta's overwinning >

צָפוֹנָה	וַיַּעֲבֹר	אֶפְרַיִם	אִישׁ	וַיִּצְעַק
Safon-waarts	en-hij-steekt-over	Efraïm	man-van	en-hij-wordt-opgeroepen
naar-Zafon	en-trokken	Efraïmieten	de	werden-opgeroepen

לְיַעֲתָח	וַיֹּאמְרוּ
tot-Jefta	en-zij-zeggen
tot-Jefta	en-zij-zeiden

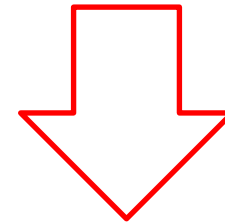
twee parallelle geschiedenissen
na Jefta's overwinning

Jefta's dochter
geofferd
hfst. 11

de ekklesia als
eersteling bestemd
voor God

de jaloezie van de
Efraïmieten
hfst. 12

Israël tot naijver
gewekt

spreken beiden van de tegenwoordige tijd

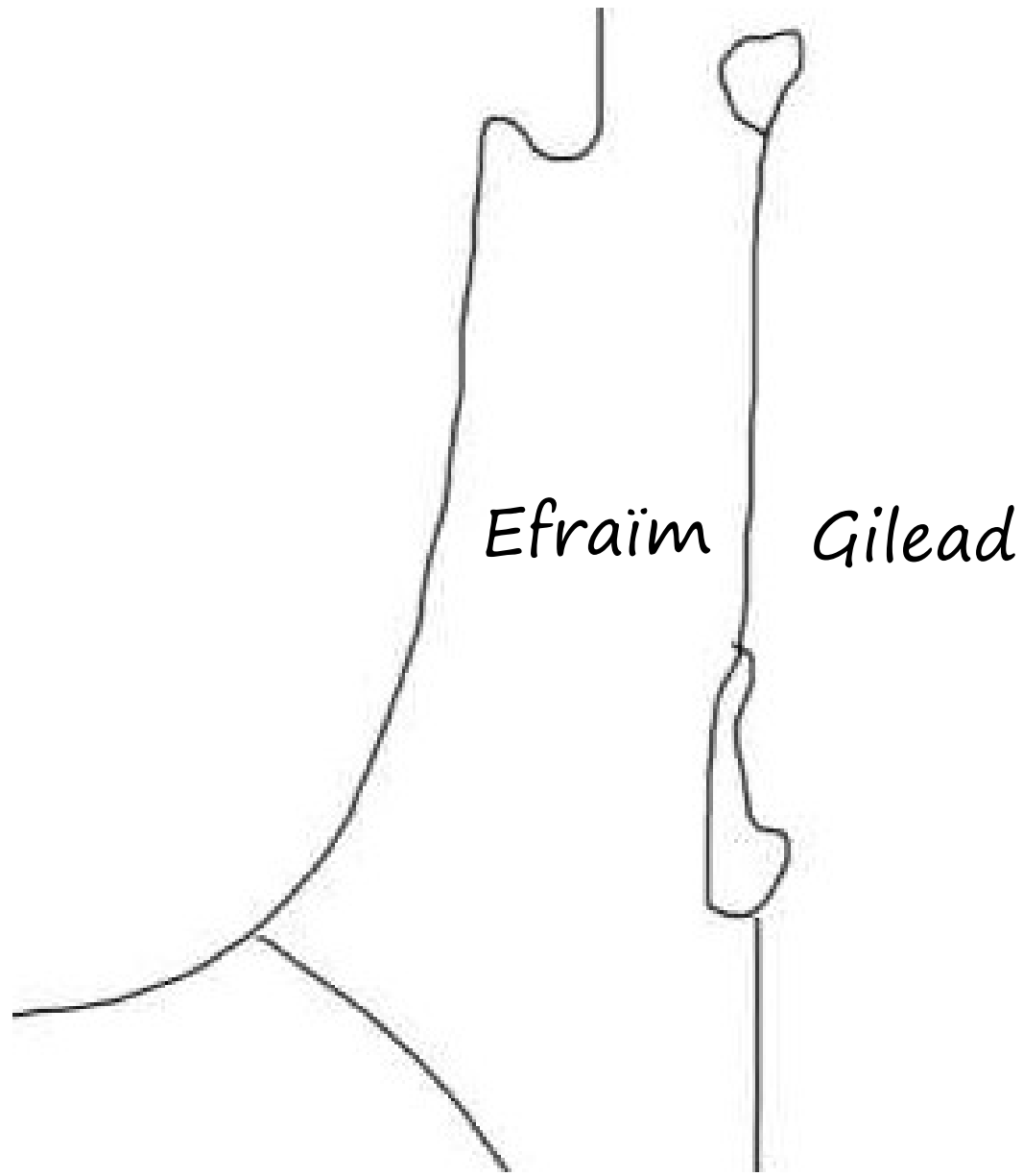
Richteren 12

¹ Toen werd het manschap van Efraïm opgeroepen en stak over naar Safon. En zij zeiden tot Jefta:

aan de overzijde >

צְפוֹנָה	וַיַּעֲבֹר	אֶפְרַיִם	אִישׁ	וַיִּצְעַק
Safon-waarts	en ¹ hij-steekt-over	Efraïm	man-van	en ¹ hij-wordt-opgeroepen
naar-Zafon	en-trokken	Efraïmieten	de	werden-opgeroepen

לְיַפְתָּח	וַיֹּאמְרוּ
tot-Jefta	en ¹ zij-zeggen
tot-Jefta	en-zij-zeiden

Richteren 12

¹ Toen werd het manschap van Efraïm opgeroepen en stak over naar Safon. En zij zeiden tot Jefta:

betekent: 'verborgen'

- vergl. Ex.2:2

צְפוֹנָה	וַיַּעְבֵּר	אֶפְרַיִם	אִישׁ	וַיִּצְעַק
Safon-waarts	en ¹ hij-steekt-over	Efraïm	man-van	en ¹ hij-wordt-opgeroepen
naar-Zafon	en-trokken	Efraïmieten	de	werden-opgeroepen

לְיַעֲתָא	וַיֹּאמְרוּ
tot-Jefta	en ¹ zij-zeggen
tot-Jefta	en-zij-zeiden

Richteren 12

¹ ... Waarom ben jij doorgetrokken om te vechten te midden van de zonen van Ammon en heb jij ons niet opgeroepen om met jou te gaan?

Wij zullen jouw huis boven jou verbranden.

> jaloezie

zoals eerder ook Gideon werd verweten; 8¹

עַמּוֹן	בְּבָנָי	לְהִלָּחֵם	עָבַרְתָּ	מִדּוּעַ
Ammon	inzonen-van	totvechten-van	jij-passeert	welke-reden
Ammonieten	tegen-de	om-te-strijden	gij-zijt-opgetrokken	waarom

עִמָּךְ	לָלֶכֶת	קָרָאתָ	לֹא	וְלָנוּ
metjou	totgaan-van	jij-roept	niet	entotons
met-u	om-te-gaan	te-hebben-opgeroepen	zonder	ons

Richteren 12

¹ ... Waarom ben jij doorgetrokken
om te vechten te midden van
de zonen van Ammon
en heb jij ons niet opgeroepen
om met jou te gaan?

Wij zullen jouw huis boven jou, verbranden.

*Efraïmieten - type van Israël (jaloezie)
Jefta's huis - evenals zijn dochter:
type van de ekklesia*

בְּאֵשׁ
in^{het}-vuur

עָלֶיךָ
overjou

נְשַׂרְךָ
|wij-verbranden

בֵּיתְךָ עִמָּךְ
huis-vanjou metjou

in-brand boven-uw-hoofd wij-zullen-steken daarom-uw-huis met-u

Richteren 12

² Maar Jeftha zei tot hen:
ik was de man, ik en mijn volk
hadden een hevige twist
met de zonen van Ammon.
En ik schreeuwde naar jullie
maar jullie hebben mij niet gered uit hun hand.

וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֶלֵיהֶם אִישׁ רִיב קִיִּיתִי אָנִי וְעַמִּי
en-volk-van-mij ik ik-ben twist man-van tothen Jeftha en-hij-zegt
en-mijn-volk ik hadden een-twist - tot-hen Jeftha maar-zeide

וּבְנֵי עַמּוֹן מְאֹד
uitermate Ammon en-zonen-van
hevige Ammonieten met-de

Richteren 12

2 Maar Jefta zei tot hen:
ik was de man, ik en mijn volk
hadden een hevige twist
met de zonen van Ammon.
En ik schreeuwde naar jullie
maar jullie hebben mij niet gered uit hun hand.

*Efraïm (in het land)
heeft de roep niet gehoord*

וְאֶזְעַק	אַתְּכֶם וְלֹא	הוֹשַׁעְתֶּם -	אוֹתִי מִיָּדָם	
en ¹ lik-schreeuw-uit	»jullie en-niet	jullie-redden	»mij	vanafhand-van-hen
toen-ik-riep	u	maar-niet	mij	gij-hebt-gered

Richteren 12

³ Toen ik zag dat jij niet kwam om te redden,
stelde ik mijn ziel in mijn hand
en ben ik doorgetrokken
tot de zonen van Ammon
en JAHWEH heeft hen in mijn hand gegeven.
Waarom zijn jullie deze dag tot mij gekomen?
Om tegen mij te vechten?

NBG51:

'mijn leven op het spel gezet'

בְּכַפִּי	נַפְשִׁי	וְאֲשִׁמָּה	מוֹשִׁיעַ	כִּי - אֵינְךָ	וְאָרָאָה	
in·handpalm·van·mij	ziel·van·mij	en·'ik·plaats	reddende	er·is·geen·jou	dat	en·'ik·zie
op·het·spel	mijn·leven	ik·heb·gezet	ter·redding	niet·gij·kwaamt	dat	toen·ik·zag

עַמּוֹן	בְּנֵי -	אֶל	וְאֶעְבְּרָה
Ammon	zonen·van	tot	en·'ik·passeer
Ammonieten	de	tegen	en·ik·ben·opgetrokken

Richteren 12

³ Toen ik zag dat jij niet kwam om te redden,
stelde ik mijn ziel in mijn hand
en ben ik doorgetrokken
tot de zonen van Ammon
en JAHWEH heeft hen in mijn hand gegeven.
Waarom zijn jullie deze dag tot mij opgegaan?
Om tegen mij te vechten?

Efraïm profiteerde NB van Jefta's overwinning!

בְּיָדֵי	יְהוָה	וַיִּתֵּן
in·hand·van·mij	Jahwe	en·hij·geefthen
in-mijn-macht	de-HERE	en-heeft-gegeven-hen

בִּי	לְהִלָּחֵם	הַיּוֹם	אֵלַי	עָלֵיְכֶם	וְלָמָּה	
in·mij	tot·vechten·van	de·deze	de·dag	tot·mij	jullie·gaan·op	en·waarom ?
mij	om-te-bestrijden	-	heden	tegen-mij	gij-zijt-opgetrokken	dan-waarom

Richteren 12

4 En Jeftha riep alle mannen van Gilead bijeen en hij vocht met Efraïm en de mannen van Gilead versloegen Efraïm, omdat zij zeiden: jullie zijn weggelopenen van Efraïm. Gilead ligt midden tussen Efraïm en Manasse.

"zij" (meervoud)
= de mannen van Gilead

וַיִּקְבֹּץ	יְפֶתָח	אֶת־כָּל־אֲנָשָׁי	גִּלְעָד	וַיִּלָּחֶם	אֶת־	אֶפְרָיִם
»	»	»	»	»	»	»
Jefta	en-hij-roept-bijeen	alle	Gilead mannen-van	en-hij-vecht	met	Efraïm
hierop-riep-op	-	alle	van-Gilead	en-streed	tegen	Efraïm

וַיִּכּוּ	אֲנָשָׁי	גִּלְעָד	אֶת־אֶפְרָיִם	כִּי	אָמְרוּ
»	»	»	»	»	»
en-versloegen	de-mannen	van-Gilead	de-Efraïmieten	immers	dezen-hadden-gezegd
en-versloegen	en-versloegen	van-Gilead	de-Efraïmieten	immers	dezen-hadden-gezegd

Richteren 12

4 En Jeftha riep alle mannen van Gilead bijeen en hij vocht met Efraïm en de mannen van Gilead versloegen Efraïm, omdat zij zeiden:
jullie zijn weggelopenen van Efraïm.
Gilead ligt midden tussen Efraïm en Manasse.

*jullie zijn weggelopenen
= jullie hebben niet geholpen
ondanks mij geroep (vergl. 12:2)*

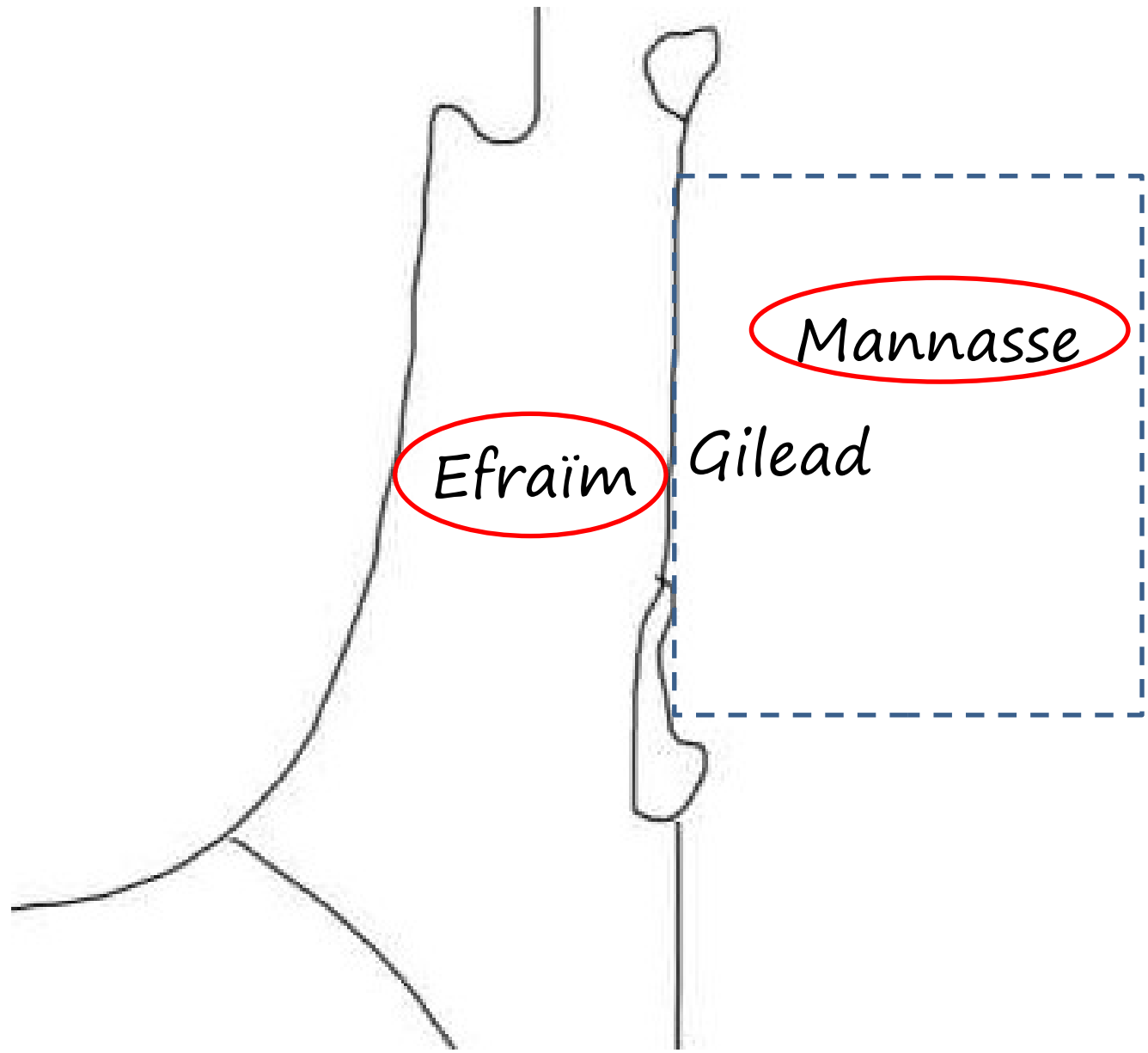
מְנַשֶּׁה	אֶפְרַיִם	בְּתוֹךְ	אֲתֶם	גִּלְעָד	בְּתוֹךְ	אֶפְרַיִם	פְּלִיטִי
Manasse	in-midden-van	Efraïm	in-midden-van	Gilead	jullie	Efraïm	ontkomenen-van
Manasse	en	Efraïm	ligt-midden-tussen	Gilead	gij-zijt	Efraïmieten	weggelopen

Richteren 12

4 En Jeftha riep alle mannen van Gilead bijeen en hij vocht met Efraïm en de mannen van Gilead versloegen Efraïm, omdat zij zeiden: jullie zijn weggelopenen van Efraïm. Gilead ligt midden tussen Efraïm en Manasse.

*Gilead behoorde aan de stam Manasse
Num.32:40; Deut.3:13
maar grenst aan Efraïm >*

מְנַשֶּׁה	אֶפְרַיִם	בְּתוּךְ	אֲתֶם	גִּלְעָד	בְּתוּךְ	אֶפְרַיִם	פְּלִיטֵי
Manasse	in-midden-van	Efraïm	in-midden-van	Gilead	jullie	Efraïm	ontkomenen-van
Manasse	en	Efraïm	ligt-midden-tussen	Gilead	gij-zijt	Efraïmieten	weggelopen

Efraim

Mannasse

Gilead

Richteren 12

4 En Jeftha riep alle mannen van Gilead bijeen en hij vocht met Efraïm en de mannen van Gilead versloegen Efraïm, omdat zij zeiden: jullie zijn weggelopenen van Efraïm. Gilead ligt midden tussen Efraïm en Manasse.

- > beide zonen van Jozef, de eerstgeborene
- Efraïm staat hier voor het land Israëel
- Mannasse staat voor het over-Jordaanse

מְנַשֶּׁה	אֶפְרַיִם	בְּתוּךְ	אֲתֶם	גִּלְעָד	בְּתוּךְ	אֶפְרַיִם	פְּלִיטֵי
Manasse	in-midden-van	Efraïm	in-midden-van	Gilead	jullie	Efraïm	ontkomenen-van
Manasse	en	Efraïm	ligt-midden-tussen	Gilead	gij-zijt	Efraïmieten	weggelopen

Richteren 12

⁵ Gilead veroverde de oversteekplaatsen van de Jordaan naar Efraïm...

Hebr. > EBER > w.w. 'passeren'

- NBG51 (elders): voordren (> Coevorden, Oxford, Frankfurt)
- St.V. 'veren'
- vergl. Eng. ferry, fare(well), varen (Ned.), (Duits) fahren

לְאֶפְרַיִם	הַיַּרְדֵּן	אֶת-מַעְבְּרוֹת	גִּלְעָד	וַיִּלְכֹּד
tot-Efraïm	de-Jordaan	doorwaadbare-plaatsen-van	» Gilead	en ¹ hij-verovert
naar-Efraïm	van-de-Jordaan	de-doorwaadbare-plaatsen	- Gilead	bezette

Richteren 12

⁵ Gilead veroverde de oversteekplaatsen van de Jordaan naar Efraïm...

oversteken van de Jordaan:

- refereert aan dé doortocht door de Jordaan o.l.v. Jozua bij begin gersteoogst! (Joz.3)
- type van de opstanding (passeren doods-Jordaan)

לְאֶפְרַיִם	הַיַּרְדֵּן	אֶת-מַעְבְּרוֹת	גִּלְעָד	וַיִּלְכֹּד
tot-Efraïm	de-Jordaan	doorwaadbare-plaatsen-van	» Gilead	en ¹ hij-verovert
naar-Efraïm	van-de-Jordaan	de-doorwaadbare-plaatsen	- Gilead	bezette

Richteren 12

⁵ ... En het geschiedde
wanneer ontkomenen van Efraïm zeiden:
laat me oversteken,
dan zeiden de mannen van Gilead tot hem:
ben jij een Efraïmiet?
Zei hij dan: nee,

אֶעְבְּרָה	אֶפְרַיִם	פְּלִיטִי	יֹאמְרוּ	כִּי	וְהָיָה
^l ik-steek-over	Efraïm	ontkomenen-van	^l zij-zeggen	dat	en-hij-is
laat-mij-oversteken	van-Efraïm	een-der-vluchtelingen	zeide	wanneer	nu

Richteren 12

5 ... En het geschiedde
wanneer ontcomenen van Efraïm zeiden:
laat me oversteken,
dan zeiden de mannen van Gilead tot hem:
ben jij een Efraïmiet?
Zei hij dan: nee,

לֹא	וַיֹּאמֶר	אַתָּה	הָאֶפְרַתִּי	גִלְעָד	אֲנָשֵׁי	לוֹ	וַיֹּאמְרוּ
nee	en-hij-zegt	jij	Efraïmiet	Gilead	mannen-van	tothem	en-zij-zeggen
neen	en-hij-antwoorde	gij-zijt	een-Efraïmiet	van-Gilead	de-mannen	tot-hem	dan-zeiden

Richteren 12

⁶ dan zeiden zij tot hem:
zeg alsjeblieft 'shiboleth'.

En hij zei 'siboleth'

omdat hij het niet naar behoren kon uitspreken,

dan hielden ze hem vast

en keelden hem

bij de oversteekplaatsen van de Jordaan.

Er vielen in die tijd veertig en tweeduizend.

password:

= (koren-)aar, enkelv. >

שִׁבּוֹלֶת	אָמַר - נָא	לּוֹ	וַיֹּאמְרוּ
sjibboleth	alsjeblieft !	zeg !	tothem en¹zij-zeggen
sjibboleth	eens	zeg	tot-hem dan-zij-zeiden

Ruth 2

² En Ruth, de Moabitische,
zeide tot Naomi:
Laat mij naar het veld gaan
en **aren** lezen...

Hebr. > shibol (vergl. Gen.41:5)
bij het begin van de gersteoogst (1:21)

וְאֵלֶּקְטָהּ בְּשִׁבּוֹלִים
in^{de}·korenaren en^{lik}·raap
aren en-lezen

Richteren 12

⁶ dan zeiden zij tot hem:
zeg alsjeblieft 'shiboleth'.

En hij zei 'siboleth'

omdat hij het niet naar behoren kon uitspreken,
dan hielden ze hem vast
en keelden hem

bij de oversteekplaatsen van de Jordaan.

Er vielen in die tijd veertig en tweeduizend.

שִׁבּוֹלֶת

סִבּוֹלֶת

= lett. last >

כֵּן

zo

לְדַבֵּר

tot spreken van

¹ hij kan naar behoren

יָכִין

hij kon

וְלֹא

en niet

סִבּוֹלֶת

sibboleth

וַיֹּאמֶר

en ¹ hij zegt

op de juiste wijze

uitspreken het

hij kon en dus niet

sibboleth

dan hij zeide

Exodus 6

⁶ Zeg derhalve tot de Israëlieten:
Ik ben JAHWEH,
Ik zal u onder de dwangarbeid
der Egyptenaren uitleiden,
u redden van hun slavernij
en u verlossen...

Hebr. siboleth = last

= tichelstenen maken

+ zelf de stro zoeken (Ex.5:7)

מִצְרַיִם

Egyptenaren

סְבִלַת

lasten-van

der-Egyptenaren de-dwangarbeid

Richteren 12

⁶ dan zeiden zij tot hem:
zeg alsjeblieft 'shiboleth'.
En hij zei 'siboleth'
omdat hij het niet naar behoren kon uitspreken,
dan hielden ze hem vast
en keelden hem
bij de oversteekplaatsen van de Jordaan.
Er vielen in die tijd veertig en tweeduizend.

וַיֹּאמְרוּ

אֹתוֹ וַיִּשְׁחָטוּהוּ

אֶל-מַעְבְּרוֹת

הַיַּרְדֵּן

en-¹zij-houden »hem en-¹zij-slachten-af-hem tot doorwaadbare-plaatsen-van de-Jordaan
dan-zij-grepen hem en-sloegen-dood-hem bij de-doorwaadbare-plaatsen van-de-Jordaan

shiboleth

- de korenaar
= Christus
- genade,
nieuw leven

siboleth

- last
= werken,
slavernij/ stro
- religie

Richteren 12

6 dan zeiden zij tot hem:
zeg alsjeblieft 'shiboleth'.
En hij zei 'siboleth'
omdat hij het niet naar behoren kon uitspreken,
dan hielden ze hem vast
en keelden hem
bij de doorwaadbare plaatsen van de Jordaan.
Er vielen in die tijd veertig en tweeduizend.

~~42.000~~

- 40 > 30 AD - 70 AD
- 2000 > twee millennia
1e komst - 2e komst

וַיִּפֹּל בְּעֵת הַהִיא מֵאֶפְרַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם אָלֶף
duizend entwee veertig vanafEfraïm dezij in^{de}-tijd en-hij-valt
-duizend-man tweeën- -veertig- van-Efraïm die in-tijd er-vielen

Richteren 12

7 En Jefta richtte Israël zes jaren.
En de Gileadiet Jefta stierf
en werd begraven in de steden van Gilead.

וַיִּשְׁפֹּט יִפְתָּח אֶת־יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ שָׁנִים
jaren zes Israël » Jefta en¹hij-spreekt-recht
jaar zes Israël - Jefta richtte

וַיָּמָת יִפְתָּח הַגִּלְעָדִי וַיִּקְבֹּר בְּעָרֵי גִלְעָד
Gilead in-steden-van en¹hij-wordt-begraven de-Gileadiet Jefta en¹hij-sterft
in-Gilead in-een-stad en-werd-begraven de-Gileadiet Jefta en-stierf

Efraïm = type van Israël:

- heeft niet geluisterd naar Jefta's roep;
- jaloers omdat ze niet deelt in Jefta's overwinning;
- kan niet terugkeren naar 'het beloofde land';
- zegt i.p.v. 'shiboleth' (=korenaar) 'siboleth' (=last);
- kan daarom niet de beloofde zegen/ nieuw leven ontvangen.

Romeinen 9

³¹ Israël echter,
najagende een wet van rechtvaardigheid,
is aan de wet niet toegekomen.

³² Vanwege wat?

Omdat het niet uitgaat van **geloof**
(=*shiboleth*),
maar als vanuit **werken** (= *siboleth*)
stoten zij zich aan de steen van de aanstoot.

shiboleth
geloof

siboleth
werken

